

Algemene beschouwingen programmabegroting 2016

Algemeen

Een niet aflatende stroom van vluchtelingen vindt, via Zuid-Europa, de weg naar o.a. Nederland en hoopt hier hulp en onderdak te vinden. Volgens het COA zijn dit jaar inmiddels al 40.000 vluchtelingen Europa binnen gekomen en dit aantal zal alleen nog maar toenemen. Gemeenten moeten hun maatschappelijke verantwoording nemen om deze asielzoekers niet alleen op te vangen maar ook te huisvesten. Dit vraagt veel organisatie, improvisatie en flexibiliteit van gemeenten en burgers en roept ook de nodige spanningen op. Ook in onze gemeente kunnen wij onze ogen niet sluiten en moeten op een humane maar verantwoorde wijze met deze problematiek omgaan.

De huisvesting van statushouders is geen makkelijke opgave. Er is immers al een wachtlijst voor sociale huurwoningen. Er zal dan ook gezocht moeten worden naar oplossingen.

Voor het college ligt er een uitdaging om te zorgen dat de doorstroming niet stagneert waardoor mensen op de wachtlijst niet aan bod komen maar dat ook voldaan kan worden aan de toenemende vraag huisvesting van statushouders.

Sinds 1 januari zijn een aantal zaken in het sociale domein ingrijpend veranderd. Taken en bevoegdheden zijn naar de gemeente overgeheveld. Een omschakeling die veel vraagt van de gemeente maar ook van inwoners. De veranderingen vergen een andere manier van denken en doen. Het is wennen en eigenlijk kun je zeggen dat het iedereen raakt.

Zelfredzaamheid en elkaar helpen staat bovenaan. Bij zelfredzaamheid is het uitgangspunt daar waar het kan en mogelijk is. En dat niet alleen vanuit het oogpunt van minder financiële middelen die voorhanden zijn maar ook vanuit minder afhankelijk zijn. Een belangrijk streven. Mensen willen graag zelfstandig functioneren en wat aan die zelfstandigheid kan bijdragen is positief. Wij vinden het belangrijk dat wij mensen die het zelf niet redden en geen mogelijkheden hebben voor hulp in hun omgeving niet uit het oog verliezen en hulp bieden. Maatwerk blijft belangrijk.

Mantelzorgers nemen een grote rol in bij de verzorging. Er wordt steeds meer van hen gevraagd. Zij doen het vaak met liefde en veel inzet maar het is complex, er is geen opleiding voor op een dag ben je het. Overbelasting kan op de loer liggen. Wij vinden het belangrijk dat er voor deze steeds groeiende groep continue aandacht, ondersteuning en begeleiding mogelijk is.

Wij zijn blij met de start vorige maand van "gemeente Aalten op weg naar een dementievriendelijke samenleving". GemeenteBelangen heeft dit eerder bepleit en is hier warm voorstander van. Het is belangrijk dat onze samenleving o.a. verenigingen, onderwijs, brandweer, politie, horeca, vrijwilligers, detailhandel enz. meer kennis krijgt van de verschijnselen van dementie en daarop leert in te spelen zodat dementerenden langer kunnen functioneren binnen onze samenleving en kunnen deelnemen aan activiteiten. Het betekent ontlasting voor de mantelzorger en kennis van deze ziekte helpt bij een respectvolle benadering.

Op vrijwilligers wordt veelvuldig een beroep gedaan. Ze vormen de spil in de samenleving. Ze zorgen voor verbinding en leefbaarheid. Er zijn in onze gemeente veel mensen van alle leeftijden die zich in willen zetten. Mensen die niet meer werken willen steeds vaker kennis en ervaring die ze in hun werkzaam leven hebben opgebouwd vertalen in vrijwilligerswerk. Ook jongeren kunnen via maatschappelijke stages ervaring opdoen. De ervaring heeft geleerd dat als ze éénmaal binnen zijn zo enthousiast worden dat een groot gedeelte van de jongeren vrijwilliger blijft. Een goed functionerend vrijwilligers servicepunt heeft wat GemeenteBelangen betreft een hoge prioriteit. Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod is een noodzaak. Eenieder die vrijwilligerswerk wil verrichten en degene die op zoek is naar een vrijwilliger moet elkaar kunnen vinden.

GemeenteBelangen wil ruimte bieden aan initiatieven die ontstaan in onze gemeente. Er zijn mensen die dagelijks in de praktijk zien wat nodig is en wat werkt in hun straat of wijk. Zij hebben ideeën om dit te verbeteren en dat verdient ondersteuning. Deze initiatieven moeten niet door regelgeving in de weg worden gestaan. Een fonds dat GemeenteBelangen in haar verkiezingsprogramma had opgenomen om initiatieven financieel te ondersteunen zonder te veel regelgeving is gerealiseerd in het zogenoemde "Noaberfonds".

Voorzitter, ook dit jaar onze complimenten aan college en organisatie die een sluitende begroting presenteren alsmede de vragen over deze begroting op een duidelijke wijze hebben beantwoord. "De broekriem aangehaald" staat boven de inleiding, dat zal de komende jaren zeker nodig zijn en daar zullen wij als GemeenteBelangen onze ogen niet voor sluiten. GemeenteBelangen is een positief ingestelde partij en heeft vertrouwen in de vooruitgang en de toekomst van de gemeente Aalten.

Programma 1 Bestuur, Advies en Ruimtelijke Ontwikkeling

Personeel en Organisatie

De afgelopen jaren heeft de gemeenteraad de jaarlijkse informele bijeenkomst van raadsleden met ambtenaren in het kader van de bezuinigingen geschrapt. GemeenteBelangen ervaart dit als een gemis omdat tijdens deze informele bijeenkomst ook ruim tijd werd genomen om elkaar beter te leren kennen en over lopende en beleidsmatige zaken van gedachten te wisselen. GemeenteBelangen wil deze informele bijeenkomst met raad en ambtenaren weer invoeren. Dit kan bij een bijeenkomst voor het zomerreces.

Glasvezelnetwerk.

De provinciale steun voor de aanleg van het glasvezelnetwerk past niet binnen de Europese regelgeving. Volgens de Europese Commissie moet er sprake zijn van marktwerking. Wordt er op dit moment gewerkt aan een andere opzet zodat de rechtsvorm voor de Europese Commissie aanvaardbaar is?

Is bekend voor welke juridische structuur gekozen gaat worden? Wanneer worden de plannen getoetst en is er al zicht op de startdatum van de aanleg van het glasvezelnetwerk in de Achterhoek.

Is de provincie nog steeds bereid om de toegezegde financiële bijdrage voor de aanleg van de digitale snelweg beschikbaar te stellen?

Programma 2 Onze Leefomgeving

Verbindingsweg.

GemeenteBelangen heeft al eerder aangegeven dat onderzoek naar aanleg van een verbindingsweg aan de noordzijde van Dinxperlo noodzakelijk is. Aangegeven is dat hier nu studie naar wordt verricht. Worden er in de tracéplanning ook afspraken gemaakt met de buurgemeente Oude IJsselstreek omdat deze verbindingsweg aansluiting krijgt op de bestaande AaStranggrondweg. Wanneer wordt de uitkomst van het onderzoek aan de gemeenteraad aangeboden?

Afvalbeleid

De nieuwe integrale beleidsnota afvalstoffen wordt in 2016 aan de gemeenteraad aangeboden ter vaststelling. De eerste fase van implementatie zal daarna al in 2016 plaatsvinden. Heeft deze invoering gevolgen voor de tariefstelling of mogen we ervan uitgaan dat dit allemaal past binnen de huidige financiële kaders. Kunt u ons op de hoogte brengen van de veranderingen.

Rotondes

GemeenteBelangen heeft net als andere fracties in de gemeenteraad vaker een beroep gedaan op het college om rotondes door bedrijven te laten adopteren. Op verschillende plaatsen in Nederland heeft men goede ervaring met het privatiseren van rotondes. GemeenteBelangen zou graag zien dat het college de mogelijkheden gaat onderzoeken om bedrijven reclame te laten plaatsen op rotondes waardoor bespaart kan worden op de post onderhoud groen.

Programma 3 Mens en Samenleving

Decentralisaties

In 2016 zal de uitvoering van de drie decentralisaties verder vorm krijgen. De middelen zouden één op één worden ingezet, dit lijkt ons logisch maar zoals wij weten gaat hiermee wel een opgelegde bezuiniging van het rijk gepaard. Tot nu toe hebben wij hierover nog geen verontrustende geluiden vernomen.

Maatschappelijke stage en/of werkervaringsplaatsen

GemeenteBelangen heeft in haar programma en ook in het coalitieprogramma aangegeven dat wij actief willen inzetten op het in stand houden van maatschappelijke stage en/of werkervaringsplaatsen voor jongeren. Ook hebben wij de bereidheid uitgesproken hiervoor extra middelen in te zetten. Graag vernemen wij van de stand van zaken.

ISWI¹

In 2016 zal door de ontmanteling het ISWI geen uitvoering meer geven aan dit deel van de Participatiewet. Waarbij de gedachte leeft binnen de organisatie dat een deel door het SDOA² kan worden uitgevoerd en de begeleiding van de groep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt kan worden opgepakt door de afdeling Samenleving.

GemeenteBelangen stelt zich hierbij de vraag kunnen en willen wij dit wel op deze wijze?

Hebben wij de competentie en expertise wel in huis om hieraan een juiste invulling te geven. Daarnaast hebben wij ook nog geen overzicht hoe dit financieel-technisch eruit komt te zien. Onze zorg gaat uit dat er zorgvuldig met deze groep mensen wordt omgegaan. Een situatie zoals die is geweest achten wij zeker niet wenselijk. Als wij deze groep, wat betreft begeleiding, onderbrengen bij onze gemeentelijke organisatie ontstaat de vraag: wie gaat er dan controleren of wij voldoen aan de gestelde norm die voor deze groep geldt. Wanneer worden wij hierover geïnformeerd?

Hameland

In 2016 start de ontmanteling van Hameland. GemeenteBelangen heeft aangegeven dat wij niet tevreden zijn met de wijze waarop het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling in de afgelopen periode hiermee is omgegaan. Beslissingen werden genomen zonder dat er een duidelijk plan ligt voor de medewerkers van Hameland. Ook hiervoor geldt dat gelden van het Rijk één op één worden ingezet maar wel met een duidelijke bezuiniging van het Rijk. Is een volledige overname door het SDOA wel de juiste keuze? Gooien we spreekwoordelijk "het kind niet met het badwater weg"? Zijn er alternatieven onderzocht? Welke opties zijn er voor sw³-medewerkers? Is er een achtervang voor de groep gedetacheerde sw-medewerkers als de detachering wordt beëindigd en er direct geen andere detacheringmogelijkheid is? Medewerkers beschut binnen, verliezen zij hun werkplek in Lichtenvoorde? Als dit het geval is waar krijgen zij dan een beschutte werkplaats? De onduidelijkheid heeft veel impact op deze kwetsbare doelgroep. Zij worden de dupe van niet uitgewerkte plannen. Het kan niet zo zijn dat het financiële op de voorgrond staat en dat de zorg voor deze mensen op een lager plan staat. Duidelijkheid, structuur en rust is voor hen van essentieel belang.

Sport

Voor de sport wordt een taakstellende bezuiniging opgenomen, op zich lijkt dit een redelijk voorstel, omdat de sport de laatste jaren is ontzien van bezuinigingsmaatregelen. Maar wij kunnen niets met de opmerking dat deze genoemde taakstellende bezuiniging breed moet worden gezien d.w.z. opgebracht en verdeeld over de binnen- als de buitensporten. Uitvoering geven aan deze voorgestelde bezuiniging lijkt ons moeilijk te realiseren. Wat GemeenteBelangen betreft kan deze bezuiniging achterwege blijven.

¹ Intergemeentelijke Samenwerkingsverband Werk en Inkomen

² Sociale Dienst Oost Achterhoek

³ Sociale Werkvoorziening

Figulus

Kritische geluiden over de taakinvulling van Figulus hebben wij vorig jaar al laten te horen. GemeenteBelangen heeft regelmatig haar zorg hierover uitgesproken. Wij waren net als iedereen onaangenaam verrast door de ontwikkelingen binnen Figulus waar wij in het voorjaar mee te maken kregen. Prestatieafspraken en verbeterpunten kwamen in de knel. Daarnaast kwamen meerdere problemen aan het licht. Problemen die al langer speelden en niet direct oplosbaar zijn. Het vraagt tijd en een andere aanpak. Ook Welzijn nieuwe stijl en de transities in het sociale domein vragen een andere aanpak, waarbij zeker ook de uitvoering van de Participatiewet een nieuw en belangrijk item is. GemeenteBelangen vindt dat de welzijnsstichting midden in de samenleving moet staan en een spil moet zijn in netwerkorganisaties in de gemeente Aalten.

GemeenteBelangen wil een raads-brede behandeling over het welzijnswerk nu en in de toekomst. Een bezuiniging op de taakstelling ligt voor GemeenteBelangen voor 2016 niet voor de hand.

Zwerfjongeren

Het aantal zwerfjongeren in de Achterhoek neemt de laatste maanden fors toe volgens de gemeente Doetinchem die als centrumgemeente verantwoordelijk is voor de opvang. Er zijn volgens de centrumgemeente ongeveer 50 Achterhoekse zwerfjongeren. Tot voor kort melden zich 3 tot 4 jongeren per maand bij deze gemeente nu is dat gestegen tot 3 tot 4 jongeren per week.

Zijn er zwerfjongeren in onze gemeente? En worden er preventieve acties ondernomen?

Mantelzorg

Op 1 januari 2015 waren er in onze gemeente ruim 5700 mantelzorgers van 18 jaar en ouder en 1550 jongeren die mantelzorg verlenen. Bij deze groep mantelzorgers is volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek bij 740 sprake van zwaar/-of overbelast zijn. Onze aandacht gaat uit naar alle mantelzorgers maar met name ook naar jongeren die opgroeien in een omgeving waar ze geconfronteerd worden met zorg, zich hier zorgen over maken en zorgtaken op zich nemen. Niet alleen de zorgtaken maar ook de zorg om de situatie heeft invloed op de ontwikkeling van jongeren. Zij hebben een verhoogde kans op fysieke en/of psychische problemen.

Zijn alle jongeren die mantelzorg in beeld? Indien niet het geval is hoe kunnen wij dat realiseren? Is er voor deze groep jonge mantelzorgers al extra aandacht en ondersteuning? Mocht naast de bestaande subsidiëring meer geld nodig zijn voor deze doelgroep dan kan dit voor GemeenteBelangen geput worden uit de gelden voor het Sociale Domein.

Huisvesting verblijfsgerechtigden

Op dit moment is er een grote toestroom van vluchtelingen. Er wordt noodopvang gecreëerd in sporthallen, tentenkampen en leegstaande gebouwen. Mensen worden van locatie naar locatie gebracht dit omdat in de bestaande

AZC⁴ 's veel statushouders zitten die niet kunnen doorstromen omdat er geen woningen voor ze zijn. Het Rijk wil overgaan tot container en prefab woningen. De gemeente Aalten heeft net zoals andere gemeenten afspraken gemaakt met de woningcorporatie om in uitzonderlijke situaties cliënten met voorrang te kunnen huisvesten. Kan de woningcorporatie ook in deze huidige situatie waarin veel statushouders gehuisvest moeten worden aan deze verplichting voldoen? Indien extra woningen nodig zijn, zijn hierover dan regelmatige gesprekken tussen de gemeente en de woningcorporatie? Is het reëel dat er de komende tijd meer woningen nodig zijn om zo een betere doorstroming te krijgen in de AZC's. Welke taak(en) heeft de gemeente hierin?

De verwachting is dat gemeenten naast de opgelegde taakstelling meer statushouders moeten gaan huisvesten. Een bezuiniging op de begeleiding van statushouders is voor GemeenteBelangen in dit stadium dan ook niet gewenst.

Programma 6 Financiën en Vastgoed

Sport

Zoals eerder aangegeven kan wat GemeenteBelangen betreft de bezuinigingen op de sport achterwege blijven. De € 10.000 kan gedekt worden uit de post onvoorzien.

Figulus

Ook de taakstelling 2.0 Figulus om 5 % van de het totale budget te bezuinigen heeft niet de goedkeuring van GemeenteBelangen. Voor 2016 geldt nog een prestatieafspraken en daar moet nu niet aan gesleuteld worden. Deze € 10.000 kan ook gedekt worden uit de post onvoorzien.

Daarnaast ondersteunt GemeenteBelangen de € 7.500 reducering op kosten van maatschappelijke begeleiding niet.

Personeel en Organisatie

GemeenteBelangen wil de jaarlijkse informele bijeenkomst van ambtenaren en raadsleden weer invoeren en dit te bekostigen uit de post personeel en organisatie.

Dekking bovenstaande voorstellen

GemeenteBelangen stelt voor om 2 x € 10.000 en 1x € 7.500 beschikbaar stellen. In totaal € 27.500.

Te dekken uit de post onvoorzien. Hierdoor wordt de post onvoorzien teruggebracht tot € 72.500

⁴ Asielzoekerscentrum

Vragen:

1. Glasvezelnetwerk

- 1.1 Wordt er gewerkt aan een andere opzet van de rechtsvorm die voor de Europese Commissie aanvaardbaar is?
- 1.2 Is bekend wat de juridische structuur zal worden?
- 1.3 Wanneer worden de plannen getoetst, en is er al zicht op de startdatum van aanleg?
- 1.4 Is de provincie nog steeds bereid om financieel bij te dragen?

2. Verbindingsweg:

- 2.1 Wanneer wordt de uitkomst onderzoek aan de raad aangeboden?

3. Afvalbeleid:

- 3.1 Heeft de invoering integrale beleidsnota afvalstoffen gevolgen voor de tariefstelling
- 3.2 Kunt u ons op de hoogte brengen van de veranderingen?

4. Rotondes:

- 4.1 Onderzoek verrichten naar de "adoptie" van rotondes door bedrijven?

5. Maatschappelijke stage

- 5.1 Stand van zaken maatschappelijke stage en/of werkervaringsplaatsen voor jongeren.

6. ISWI:

- 6.1 Begeleiding groep met grote afstand tot de arbeidsmarkt onderbrengen bij gemeente.
- 6.2 Hebben wij hiervoor de competenties en expertise om hier de juiste invulling aan te geven?
- 6.3 Wie gaat er controleren of wij voldoen aan de gestelde norm voor deze groep?
Wanneer worden wij geïnformeerd?

7. Hameland:

- 7.1 Is een volledige overname door SDOA wel de juiste keuze?
- 7.2 Gooien we spreekwoordelijk het kind niet met het badwater weg?
- 7.3 Welke opties zijn er voor de sw-medewerkers?
- 7.4 Is er een achtervang als detachering wordt beëindigd?
- 7.5 Medewerkers beschut binnen, indien zij hun werkplek in Lichtenvoorde verliezen, waar krijgen zij dan een beschutte werkplaats?

8. Bezuiniging sport:

- 8.1 Welke gedachten spelen er en hoe dit naar gelijkheid te verdelen?
Bezuiniging kan wat GemeenteBelangen betreft achterwege blijven!
Indien nodig zullen wij amenderen!

9. Zwerfjongeren:

- 9.1 Zijn er zwerfjongeren in onze Gemeente?
9.2 Worden er preventieve acties ondernomen?

10. Mantelzorg:

- 10.1 Zijn alle jongeren die mantelzorger geven in beeld?
10.2 Als dit niet zo is wordt er gericht gezocht naar deze doelgroep?
10.3 Is er extra aandacht en ondersteuning voor deze groep jonge mantelzorgers?